

VYTAUTO
DIDŽIOJO
UNIVERSITETAS
MCMXXII

**VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETO
REKTORIUS**

ĮSAKYMAS

**DĖL VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETO PRIEKABIAVIMO IR SMURTO
PREVENCIJOS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2025 m. rugsėjo 29 d. Nr. 371

Kaunas

Vadovaudamasis Vytauto Didžiojo universiteto Senato patvirtintu 2025 m. rugsėjo 24 d. nutarimu Nr. SEN-N-45 „Dėl Vytauto didžiojo universiteto priekabiavimo ir smurto prevencijos tvarkos aprašo svarstymo“,

t v i r t i n u Vytauto didžiojo universiteto priekabiavimo ir smurto prevencijos tvarkos aprašą (pridedama).

Rektorius

Juozas Augutis

VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETO PRIEKABIAVIMO IR SMURTO PREVENCIJOS TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

- 1.1. Vytauto Didžiojo universiteto (toliau – **Universitetas** arba **VDU**) priekabiavimo ir smurto prevencijos tvarkos aprašas (toliau – **Aprašas**) reglamentuoja Universitete netoleruojamas priekabiavimo (toliau – **Priekabiavimo**) bei smurto (toliau – **Smurto**) formas, siekiant jas atpažinti. Aprašas nustato Universitete taikomas prevencijos priemones, skirtų smurto ir priekabiavimo darbe pasireiškimo rizikai ir jų padariniams darbuotojams (-oms) mažinti, sąrašą ir jų įgyvendinimo tvarką.
- 1.2. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodeksu (toliau – **DK**), Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymu, Universiteto Statutu, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu, Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos smurto ir priekabiavimo prevencijos politikos rengimo metodinėmis rekomendacijomis, Universiteto Etikos kodeksu.
- 1.3. Universitete vadovaujamasi nuostata, kad kiekviena(-s) Universiteto bendruomenės narys(-ė) vadovaujasi etinio elgesio nuostatomis, gerbia viena (-s) kitą, užtikrina viena (-s) kito (-s) saugumą ir orumą, nenaudoja priešiško, agresyvių, bauginančių, žeminančių, užgaulių, siekiančių sumenkinti ir (arba) įžeidžiančių veiksmų ar žodžių. Aprašas yra Universiteto vidaus tvarkos dokumentas, privalomas visiems (-oms) Universiteto bendruomenės nariams (-ėms), neatsižvelgiant į jų užimamas pareigas ar sudarytos darbo ar studijų sutarties rūšį, taip pat nepriklausomai nuo asmens asmeninių charakteristikų, tokių kaip amžius, lytis, socio-ekonominė padėtis, seksualinė orientacija, negalia, įsitikinimai ir kt., ar jų sąveikos.
- 1.4. **Šio Aprašo tikslai:**
 - 1.4.1. kurti saugią, sveiką, pagarba, dėmesiu ir tolerancija grįstą aplinką, užtikrinti Universiteto bendruomenės narių psichologinį saugumą, padėti jiems (-oms) atpažinti Priekabiavimo ir Smurto atvejus ir formas bei efektyviai valdyti Priekabiavimo ir Smurto grėsmes, gerinti atmosferą darbo / studijų vietoje;
 - 1.4.2. plačiai supažindinti visą Universiteto bendruomenę ir jos narius (-es) su Universiteto taikoma Priekabiavimo (įskaitant seksualinį priekabiavimą) ir Smurto (įskaitant psichologinį smurtą ir smurtą lyties pagrindu) prevencijos politika, vidinės ir išorinės komunikacijos priemonių taikymu, pranešimų teikimo principais ir atvejų nagrinėjimo tvarka;
 - 1.4.3. informuoti Universiteto bendruomenę apie Universitete sudarytas sąlygas visiems (-oms) bendruomenės nariams (-ėms) pateikti pranešimą, kreiptis pagalbos ir ją gauti, išsaugant nukentėjusiojo asmens duomenų konfidencialumą;
 - 1.4.4. supažindinti Universiteto bendruomenę su Priekabiavimu ir (arba) Smurtą patyrusių asmenų apsaugos priemonėmis, šiems asmenims teikiama pagalba, nešališkumo principais;
 - 1.4.5. skatinti visus (-as) Universiteto bendruomenės narius (-es) prisiimti individualią ir kolektyvinę atsakomybę, užtikrinant, kad dalykiniai santykiai būtų grindžiami abipuse pagarba ir jautrumu galios pusiausvyrai.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

- 2.1. **Atsakingas asmuo** – Universiteto rektoriaus (-ės) paskirta (-s) darbuotoja (-s), kuriai (-m) pavedama funkcija koordinuoti ir organizuoti Aprašo įgyvendinimą, užtikrinti teisingą atvejų nagrinėjimą, organizuoti prevencijos priemones ir administruoti „Pasitikėjimo liniją“. Atsakingas asmuo yra taip pat atsakingas už Universiteto Bendruomenės narių švietimą bei informavimą, kaip atpažinti,

identifikuoti ir reaguoti susidūrus su Priekabiavimu ir Smurtu; veda seminarus bei mokymus, rengia pranešimus ir kitas Bendruomenės informavimo priemones. Atsakingas asmuo yra įsipareigojęs pasirašyti konfidencialumo ir nešališkumo pasižadėjimus.

- 2.2. **Bendruomenės narys (-ė)** – akademinės bendruomenės, administracijos ir neakadminių padalinių darbuotojai (-os), absolventai (-ės). Universiteto akademinę bendruomenę sudaro studentai (-ės), dėstytojai (-os), mokslo darbuotojai (-os), kiti (-os) tyrėjai (-os), profesoriai (-ės) emeritai (-ės), rektoriai (-ės) emeritai (-ės), asocijuotieji (-osios) dėstytojai (-os) ir tyrėjai (-os) ir kiti asmenys, tiesiogiai dalyvaujantys studijų ir mokslo, meno veikloje.¹
- 2.3. **Etikos kodeksas** – Universitete patvirtintas Universiteto Bendruomenės narių elgesio taisyklės nustatantis vidinis teisės aktas.
- 2.4. **Darbo tvarkos taisyklės** – Universitete patvirtintos taisyklės, kurios nustatyto bendras darbuotojų elgesio Universitete nuostatas, įgalinančias gerbti vienas kito teises, laikytis priimtų elgesio normų, diegti pagarbą Universitetui ir jo bendruomenei.
- 2.5. **Lyčių lygybės planas** – skirtas kurti saugią, sveiką aplinką, kuri grįsta pagarba, dėmesiu bei tolerancija, siekiant užtikrinti lygias galimybes visiems (-oms) Bendruomenės nariams (-ėms), gerinti ne tik mokslo ir studijų kokybę bei rezultatus, bet ir darbo bei studijų sąlygas.
- 2.6. **Komisija** – VDU Etikos komisija, nagrinėjanti pranešimus dėl (galimai) patirto Priekabiavimo ir (arba) Smurto pagal šiame Apraše ir Komisijos nuostatose nustatytas pranešimo nagrinėjimo procedūras.
- 2.7. **Mobingas** – bet koks ir bet kokios formos įžeidžiantis, užgaulus ir (ar) kitoks piktnaudžiaujamo pobūdžio sistemingas ir pasikartojantis elgesys, nukreiptas prieš atskirą Universiteto bendruomenės narį (-ę) ar narius (-es), kuriuo pažeidžiama Universiteto Bendruomenės narių profesinė, materialinė, socialinė ir (arba) psichologinė gerovė, sukeliamas poveikis psichikos ir (arba) fizinei sveikatai, reputacijai, mažinamas produktyvumas.
- 2.8. **Nepriimtinas elgesys** – elgesys, kuris kenkia asmens emocinei, o sunkiais atvejais – ir psichinei bei fizinei sveikatai. Tai gali būti nepriimtinas ar nepageidaujamas fizinis kontaktas (fizinis prisilietimas, glostymas, plekštelėjimas, grybštelėjimas, siekimas prisiliesti (apkabinti), prisitraukti arčiau kito asmens ir kt.) ar tokio fizinio kontakto reikalavimas;
- 2.9. **Nukentėjusysis asmuo** – Universiteto bendruomenės narys (-ė), galimai patyręs (-usi) Priekabiavimą ir (arba) Smurtą darbo/studijų aplinkoje.
- 2.10. **„Pasitikėjimo linija“** – vidinis komunikacijos kanalas (el. paštas) pranešimų teikimui ir pagalbos ieškojimui, kurį administruoja Atsakingas asmuo. Tai pirminė vieta konsultacijoms, klausimams ir pranešimams teikti.
- 2.11. **Pranešimas** – informacijos apie (galimai) patirtą arba patiriamą Priekabiavimą ir (arba) Smurtą pateikimas „Pasitikėjimo linijai“ arba tiesiogiai vienam iš Pranešimus priimančių asmenų.
- 2.12. **Pranešimus priimančias asmuo** – „Pasitikėjimo liniją“ administruojantis Atsakingas asmuo ir mažiausiai viena (-s) iš paskirtų Komisijos narių (iki trijų narių), kurį (-ią) naujos kadencijos Komisija, suderinus su Atsakingu asmeniu, paskiria savo pirmame posėdyje atsižvelgdama į lyčių ir padalinių skirtingumo reikalavimą² bei prioritetą teikdama kompetencijai psichologijos ir teisės srityse. Nagrinėti su studentais (-ėmis) susijusius atvejus gali būti skiriama (-s) Studentų sąjungos atstovas (-ė). Informacija apie Pranešimus priimančius asmenis skelbiama VDU svetainėje ir Etikos komisijos puslapyje.
- 2.13. **Priekabiavimas** – nepageidaujamas elgesys, kuriuo siekiama įžeisti ir (arba) yra įžeidžiamas asmens orumas ir (arba) siekiama sukurti arba yra sukuriamas bauginanti, priešiška, žeminanti ir (arba) įžeidžianti aplinka.
- 2.14. **Smurtas** – laikomas asmens (-ų) veikimu ar neveikimu kitam (-iems) asmeniui (-ims) padaromas tyčinis fizinis, psichinis, seksualinis, ekonominis poveikis, susijęs su darbu, dėl kurio darbuotojas (-a) ar studentas (-ė) patiria arba gali patirti neturtinę ar turtinę žalą.

¹ Lietuvos Respublikos seimo nutarimas dėl Lietuvos Edukologijos universiteto ir Aleksandro Stulginskio universiteto reorganizavimo prijungimo prie Vytauto Didžiojo universiteto būdu ir Vytauto Didžiojo universiteto Statuto patvirtinimo 2018 m. birželio 5 d. nr. XIII-1229 (https://www.vdu.lt/wp-content/uploads/2019/01/Statutas_2018_VDU.pdf)

² Tarp Pranešimus priimančių asmenų turi būti abiejų lyčių ir skirtingų Universiteto padalinių atstovai(-ės).

- 2.15. **Fizinis smurtas** – asmens tyčiniai fiziniai veiksmai, kurie sukelia kitam asmeniui fizinį skausmą arba dėl kurių tas asmuo gali būti sužalotas.
- 2.16. **Psichologinis smurtas** – nepriimtinas vieno ar kelių asmenų elgesys, kuris gali pasireikšti įvairiomis formomis – priekabiavimu, fiziniu ir (arba) psichologiniu smurtu, seksualiniu išnaudojimu, vienkartinio ar sistemingu neetišku elgesiu, nepagarbiu elgesiu kitų asmenų atžvilgiu. Darbo aplinkoje psichologinis smurtas gali pasireikšti tarp to paties lygmens kolegų (-ių) (horizontalusis lygmuo) arba tarp vadovų (-ių) ir jų pavaldinių (vertikalusis lygmuo).
- 2.17. **Psichosocialinės rizikos veiksnys** – veiksnys, kuris dėl darbo sąlygų, reikalavimų, organizavimo, turinio, darbuotojų tarpusavio arba darbdavių ir darbuotojų tarpusavio santykių sukelia Bendruomenės nariui (-ei) psichologinį stresą.
- 2.18. **Psichosocialinė rizika** – rizika darbuotojų psichinei ir fizinei sveikatai bei socialinei gerovei, kurią kelia psichosocialiniai rizikos veiksniai susiję su darbo santykiais.
- 2.19. **Seksualinis priekabiavimas** – tai nepageidaujamas užgaulus žodžiu, raštu ir (arba) fiziniu veiksniu išreikštas seksualinio pobūdžio elgesys su asmeniu, kai tokį elgesį lemia tikslas ir (arba) jo poveikis pakenkti asmens orumui, ypač sukuriant bauginančią, priešišką, žeminančią ir (arba) įžeidžiančią aplinką.³
- 2.20. **Skundžiamasis asmuo** – asmuo, dėl kurio elgesio pateiktas pranešimas dėl (galimo) priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo, psichologinio smurto, smurto lyties pagrindu ar mobingo.
- 2.21. **Smurtas lyties pagrindu** – prieš asmenį nukreiptas smurtas dėl to asmens lyties, lytinės tapatybės ir (arba) lyties raiškos.⁴ Smurtas lyties pagrindu gali pasireikšti seksualiniu priekabiavimu, fizine, seksualine ir (arba) psichologine prievarta, persekiojimu, nusikaltimais ir (arba) baudžiamaisiais nusižengimais, kaip jie suprantami Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse, asmens seksualinio apsisprendimo laisvei ir (arba) neliečiamumui.
- 2.22. **Stresas** – darbuotojo reakcija į nepalankius darbo sąlygų, darbo reikalavimų, darbo organizavimo, darbo turinio, darbuotojų tarpusavio santykių ar santykių su darbdaviu ar trečiaisiais asmenimis psichosocialinius veiksnus.

III. BENDRIEJI NETINKAMO ELGESIO, PRIEKABIAVIMO IR SMURTO APIBRĖŽIMAI

- 3.1. Universitete netoleruojamas Smurtas, Priekabiavimas ir (arba) kitoks Netinkamas elgesys Bendruomenės narių atžvilgiu ne tik iš kitų Bendruomenės narių, bet ir iš trečiųjų asmenų, įskaitant Universiteto tiekėjus, užsakovus, klientus, kontrahentus ir kitus asmenis, su kuriais susiduria Bendruomenės nariai (-ės), atlikdami (-os) savo darbo / studijų funkcijas. Smurtas ir priekabiavimas draudžiamas darbo / studijų vietoje, įskaitant viešąsias ir privačias erdves, pertraukų metu arba naudojantis buitėmis, sanitarinėmis ir higienos patalpomis; su darbu / studijomis susijusių išvykų, kelionių, mokymų, renginių ar socialinės veiklos metu; su darbu /studijomis susijusio bendravimo, įskaitant bendravimą informacinėmis ir elektroninių ryšių priemonėmis (pvz., žinutėmis ar elektroniniais laiškais) metu; Universiteto suteiktame būste; pakeliui į darbą / studijas arba iš jų.
- 3.2. Dažniausiai pasitaikančios Smurto formos, kurias Bendruomenės nariai (-ės) yra skatinami (-os) atpažinti ir apie jas pranešti vadovaujantis šio Aprašo VII skyriuje nustatyta tvarka:
 - 3.2.1. **ekonominiai veiksmai** – asmens žeminimas dėl ekonominės priklausomybės ir (arba) patirtos (patiriamos) ekonominės žalos, atsiradusios dėl patiriamo smurto. Tai gali pasireikšti (bet neapsiriboja) daromu poveikiu susidoroti su asmeniu finansiškai, grasinimais neskirti skatinimo priemonių ar jų mokėjimo nutraukimu, nuopelnų (pasiekimų) ir kvalifikacijos nuvertinimu, taip išskiriant iš kitų, asmens veiklos nuvertinimu ne pagal jo nuopelnus ir kvalifikaciją, neleidimu dirbti ir kt.;
 - 3.2.2. **fiziniai veiksmai**, kuriais siekiama sukelti skausmą ir (arba) sužaloti. Fizinis smurtas gali pasireikšti (bet neapsiriboja) mušimu, stumdymu, smaigimu, trenkimu, purtymu, tampymu ar sužeidimu (kūno žalojimu), tačiau taip pat ir daiktų daužymu ginčo metu, daiktų mėtymu įpykus, turto naikinimu ir pan.;

³ Lietuvos Respublikos Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymas, 1998 m. gruodžio 1 d. Nr. VIII-947, Vilnius.

⁴ Europos Lyčių Lygybės Instituto apibrėžimas (<https://eige.europa.eu/lt/thesaurus/terms/1153>).

- 3.2.3. **psichologiniai veiksmai** – asmens įžeidinėjimas, nepagrįstų pastabų teikimas, grasinimas, draudimai, gąsdinimas, žeminimas, užgauliojimas ir kitas netinkamas elgesys, kuriuo siekiama asmenį įskaudinti, įbauginti, sumenkinti ar įstumti į beginklę ir bejėgę padėtį, priversti suvokti priklausomybę, atlikti tam tikrą veiksmą, paklusti smurtaujančiam asmeniui;
- 3.2.4. **seksualiniai veiksmai** – kėsinimasis ne tik į asmens sveikatą, asmens kūno neliečiamumą, bet ir socialinę laisvę, asmenybės garbę ir orumą, kas pasireiškia per nepageidaujamus komentarus apie asmens išvaizdą, kūno formas, aprangą, juokus, šaipymąsi iš kito asmens seksualumo ar kūno, įžeidinėjimą ar pravardžiavimą dėl asmens seksualinių nuostatų, elgesio, orientacijos, nepadoraus turinio informacijos demonstravimą ar siuntimą, įkyrų domėjimąsi asmens privačiu gyvenimu, intymių santykių reikalavimą; apkalbas ir (arba) šmeižtą, užgaulius gestus, nepageidaujamus tyčinius prisilietimus ir t.t. (kartu paprastai pasireiškia ir fizinio bei psichologinio smurto bruožai).

IV. SEKSUALINIO PRIEKABIAVIMO IR SMURTO LYTIES PAGRINDU APIBRĖŽIMAI

- 4.1. Seksualinis priekabiavimas yra nepageidaujamas seksualinio pobūdžio elgesys, kuris gali būti išreikštas žodžiu, raštu ar fiziniu veiksniu. Toks elgesys gali būti nemalonus, užgaulus, žeminantis, žeidžiantis ar net bauginantis jį patiriančiam asmeniui. Tuos pačius veiksmus skirtingi asmenys skirtingose situacijose gali vertinti skirtingai: vieniems tie patys veiksmai gali atrodyti toleruotini ar net pageidautini, kitiems – kelti nerimą ir įtampą, todėl seksualinio priekabiavimo formų sąrašas nėra tikslus ir baigtinis, o tik rekomenduojamas. Vis dėlto, tam tikri veiksmai, dažniau nei kiti, yra traktuojami kaip netoleruotini ir spręstini. Seksualinis priekabiavimas gali pasireikšti žodžiu, raštu ir (arba) vaizdinėmis priemonėmis, naudojantis elektroninėmis ryšio priemonėmis ir (arba) patiriamas internete (angl., *cyber sexual harassment*). Seksualinis priekabiavimas gali pasireikšti, bet neapsiriboti šiomis formomis:
- 4.1.1. nepriimtiniu ir (arba) nepageidautinu fiziniu, verbaliniu ar neverbaliniu seksualinio pobūdžio kontaktu;
- 4.1.2. rašytiniu ir (arba) sakytiniu žeminimu (juokais, nuolatinėmis pastabomis ir (arba) priekaištais, neapykantos kalba, apkaltomis, šmeižtu ir pan.);
- 4.1.3. seksualinio pobūdžio nepageidaujamu elgesiu, kalba, patyčiomis;
- 4.1.4. seksualinio turinio pasisakymais ir (arba) užuominomis, žeminančiais asmenį ir (arba) lytį dėl fizinių savybių ir (arba) manierų;
- 4.1.5. pasimatymų, apsikabinimų, lytinių santykių ar kitokio artimo fizinio kontakto reikalavimais, kai asmuo išreiškė aiškų nesutikimą;
- 4.1.6. seksualinių paslaugų ir (arba) seksualinių fantazijų patenkinimo reikalavimu (pvz., mainais už pageidaujamą pažymį, akademinę, profesinę galimybę ir (arba) kitokią paslaugą);
- 4.1.7. lytinių organų demonstravimu;
- 4.1.8. nederama virtualia komunikacija – įžeidžiančios ir (arba) seksualinio turinio žinučių bei vizualinės medžiagos (paveikslėlių, filmuotos medžiagos, nuorodų) siuntimu ir (arba) demonstravimu;
- 4.1.9. įžeidžiais, nepadoriais gestais, tariamai netyčiais arba neslepiais prisilietimais prie įvairių kūno dalių (kojų, sėdmenų, krūtinės, kaklo, liemens ir pan.);
- 4.1.10. asmens, prie kurio seksualiai priekabiaujama, kūno aptarinėjimu;
- 4.1.11. persekiojimu, kuris gali pasireikšti nepageidaujamu ir (arba) pakartotiniu kito asmens sekimu (pvz., nepageidautino dėmesio rodymu, nuolatinio gėlių siuntimu, kvietimu į pasimatymus, laukimu prie namų ir (arba) darbo ir pan.). Persekiojant dažnu atveju yra aktyviai siekiama nepageidaujamo kontakto su persekiojamo žmogumi, sutrikdomas jo privatus gyvenimas, sukuriamas nuolatinė įtampa ir nerimas, suvaržoma jo veiksmų laisvė, kenčia persekiojamo asmens socialinis, asmeninis, profesinis gyvenimas. Persekiojimas gali sukelti žalingų pasekmių persekiojamo asmens psichikos sveikatai dėl nuolat kuriamos ir neišsisklaidančios įtampos, kol persekiojimo veiksmai nėra sustabdyti.⁵
- 4.1.12. kitomis seksualinio priekabiavimo formomis.

⁵ Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso papildymo 167 straipsniu įstatymo projekto [aiškinamasis raštas](#) (2019).

- 4.2. Universiteto Bendruomenėje gali pasitaikyti keli seksualinio priekabiavimo tipai:
- 4.2.1. *Quid pro quo* („tu man – aš tau“) seksualinio priekabiavimo tipas, kai priekabiuotoja (-s) yra daugiau galios turintis asmuo (pvz., dėstytoja (-s), aukštesnės pareigas užimanti (-s) darbuotoja (-s), darbo vadovas (-ė) ir pan.), kuri (-s) naudoja savo galios poziciją, kad priverstų jam (jai) pavaldų (-žią) darbuotoją ir (arba) studentą (-ę) atlikti seksualinio pobūdžio veiksmus. Už nepaklusimą gali būti grasinama nepalankiomis darbo sąlygomis, atleidimu iš darbo, egzamino neišlaikymu, projekto nebaigimu, trukdymu (mokslinei) veiklai ir pan. Situacija taip pat gali būti kuriama priešingai, kai už seksualines paslaugas siūlomos geresnės sąlygos (pvz., egzamino išlaikymas, paaukštinimas pareigose ir pan.). Dažnu atveju išnaudojimo santykį įgalina galios disproporcija tarp priekabiuotojo (-s) ir asmens, prie kurio priekabiaujama (pvz., dėstytoja (-s) – studentė (-as), vadovas (-ė) – pavaldinys (-ė) ir pan.);
- 4.2.2. priešiškos aplinkos kūrimas, kai nepageidaujamas seksualinio pobūdžio dėmesys ir (arba) priekabiavimas lyties pagrindu dažniau patiriamas iš to paties statuso arba mažiau galios turinčio asmens (pvz., kitų darbuotojų arba studentų). Tokio elgesio spektras labai platus – nuo tiesioginių nepageidaujamų pasiūlymų, menkinančių, asmens orumą žeidžiančių seksualinio ar kitokio pobūdžio juokelių, išvaizdos komentavimo iki seksualizuotos aplinkos kūrimo ar tiesioginio priekabiavimo.
- 4.3. Smurtas lyties pagrindu suprantamas kaip prieš asmenį nukreiptas smurtas dėl to asmens lyties, lytinės tapatybės ir (arba) lyties raiškos ir (arba) darantis neproporcingą poveikį tam tikros lyties asmenims. Smurtas lyties pagrindu gali būti fizinis, psichologinis ir (arba) seksualinis bei pasireikšti šiomis formomis:
- 4.3.1. žeminančiais komentarais apie tam tikros lyties atstovų (-ių) gebėjimus;
- 4.3.2. priešiškais komentarais apie moterų arba vyrų kaip grupės elgesį ar kompetencijas, ne vien seksualinio pobūdžio poelgius (pvz., „vyrai to nesupras“);
- 4.3.3. asmens įžeidinėjimu vien dėl jų lyties, lytinės tapatybės ar seksualinės orientacijos, o ne dėl konkretaus asmens poelgio ir (arba) savybių;
- 4.3.4. lytinių santykių ar kito artimo kontakto siekimu, kai asmuo neišreiškė sutikimo.
- 4.4. Siekiant įvertinti, ar tam tikras elgesys gali būti neleistinas, svarbu atsižvelgti į tai, jog seksualinio priekabiavimo, ir (arba) smurto lyties pagrindu tikslas yra seksualinis pasitenkinimas ir (arba) siekis pažeminti žmogų, pademonstruoti savo viršenybę. Šie neleistini veiksmai gali būti atliekami:
- 4.4.1. turint galią dėl einamų pareigų (pvz., esant pavaldumo santykiams, hierarchiškai nelygiaverčiams santykiams);
- 4.4.2. turint galią dėl sprendimo priėmimo (pvz., sprendimo dėl pasiekimų įvertinimo, pripažinimo ir (arba) paaukštinimo);
- 4.4.3. turint galią ir naudojant prievartą (pvz., sukeliant psichologinę ir (arba) fizinę baimę);
- 4.4.4. naudojant spaudimą ir (arba) prievartą tarp lygiaverčių, o taip pat – aukštesnio ar žemesnio statuso asmenų.
- 4.5. Siekiant įvertinti, ar situacija laikytina seksualiniu priekabiavimu ir (arba) smurtu lyties pagrindu, aiškinamasi šie aspektai:
- 4.5.1. ar vykdomi veiksmai – asmens orumą menkinantis elgesys (priverčia jaustis nepatogiai, nejaukiai);
- 4.5.2. ar vykdomi veiksmai yra bauginančią, priešišką, žeminančią ir (arba) įžeidžiančią aplinką sukuriantis elgesys;
- 4.5.3. ar žodžiu, raštu, fiziniu veiksmu išreikštas elgesys yra nepageidaujamas, užgaulus;
- 4.5.4. ar žodžiu, raštu, fiziniu veiksmu išreikštas elgesys yra seksualinio pobūdžio.

V. SMURTO IR PRIEKABIAVIMO DARBE ATPAŽINIMAS

- 5.1. Smurtas ir priekabiavimas, įskaitant psichologinį smurtą, smurtą dėl lyties ir seksualinį priekabiavimą, gali pasireikšti bet koku nepriimtiniu elgesiu ar jo grėsme. Tai gali būti tiek vienkartinis, tiek

pakartotinis elgesys, kuriuo siekiama padaryti fizinį, psichologinį, seksualinį ar ekonominį poveikį, tiek elgesys, kuris jau padarė arba gali padaryti tokį poveikį. Tokiu elgesiu įžeidžiamas asmens orumas arba sukuriama bauginanti, priešiška, žeminanti ar įžeidžianti aplinka ir atsirado arba gali atsirasti fizinė, turtinė ir (arba) neturtinė žala.

5.2. Smurto ir priekabiavimo grėsmė gali kilti tiek vienam(-i) Bendruomenės nariui(-ei), tiek asmenų grupei bet kurioje darbo / studijų vietoje. Atpažįstant grėsmes svarbu atsižvelgti į tai, kad grėsmės gali būti akivaizdžios ir neakivaizdžios. Grėsmės gali būti atpažintos iš kylančių pasekmių, kurios gali būti:

5.2.1. įvairių formų smurtas (fizinis, psichologinis, seksualinis, ekonominis);

5.2.2. taikomos nepagrįstos baudmės, grasinimai ar (psichologinis) spaudimas;

5.2.3. asmens ar asmenų grupės ignoravimas ir (arba) izoliavimas;

5.2.4. priekabiavimas;

5.2.5. neigiamos pastabos, patyčios, sarkazmas, viešas žeminimas kitų akivaizdoje;

5.2.6. nuolatinės apkalbos ir šmeižtas;

5.2.7. manipuliavimas;

5.2.8. engimas;

5.2.9. kalbėjimas pakeltu balso tonu ar rėkimas;

5.2.10. nuolatinė nepagrįsta kritika ir t.t.

5.3. Pastebėti ir atpažinti Priekabiavimo ir Smurto darbe ar studijose apraiškas labai sudėtinga, tačiau pagrindinis skiriamasis smurto darbe požymis – sistemingas ir (arba) akivaizdus prievartą taikančio asmens siekimas dominuoti prieš Priekabiavimo ir (arba) Smurto auką. Šie pagrindiniai aspektai (sąrašas nėra baigtinis) taip pat padės geriau atpažinti pasireiškusį Priekabiavimą ir Smurtą, jei tai:

5.3.1. asmens orumą menkinantis elgesys (priverčia jaustis nepatogiai, nejaukiai);

5.3.2. bauginančią, priešišką, žeminančią ar įžeidžiančią aplinką kuriantis elgesys;

5.3.3. nepageidaujamas, užgaulus elgesys, išreikštas žodžiu, raštu arba fiziniu veiksniu;

5.3.4. intymaus pobūdžio nepageidaujamas elgesys, išreikštas žodžiu, raštu arba fiziniu veiksniu.

5.4. Konfliktą nuo Smurto padės atskirti keletas esminių požymių, pateiktų 1 lentelėje.

Konfliktams būdingi požymiai	Smurtui būdingi požymiai
Konfliktai būna atsitiktiniai ir nereguliarūs	Smurtas – reguliarūs veiksmai.
Inicijuoti gali abi pusės	Smurtą taikančio ir jį patiriančio darbuotojo vaidmenys paprastai nesikeičia.
Abi konflikto pusės gali aptarti konflikto dalyką ir rasti bendrą abiem pusėms priimtina sprendimą	Smurto veiksmų arba išraiškų neįmanoma sėkmingai aptarti, nėra pokyčių po diskusijos
Konflikto tikimybė mažėja, kai geriau suprantami konfliktuojančių šalių motyvai ir argumentai	Konfliktai stiprėja ir dažnėja, neįmanoma įvardyti motyvo.
Abiejų šalių problema, reikalaujanti atsižvelgti į vienas kito požiūrį.	Smurtas vyksta dėl galios disbalanso (ekonominio, valdžios, fizinės jėgos), pripažįstamas tik vienas požiūris.
Reakcija į konfliktą yra spontaniška ir sukelia nusiminimą, nuovargį ir pan.	Smurtauti pasirengiama sąmoningai.

Įtempta abiejų konfliktuojančių pusių savijauta.	Nukentėjusio asmens savijauta: bejėgiškumas, baimė, savigrauža Smurtautojo savijauta: pasitenkinimas, didžiavimasis savimi.
--	---

1 lentelė

- 5.5. Siekiant atpažinti Priekabiavimą ir Smurtą Universitete bei vertinant galimas grėsmes būtina stebėti Bendruomenės nario (-ės) keisto ar nesuprantamo elgesio dažnumą, elgesio pasikeitimą – būsenų paūmėjimą, provokuojančio elgesio radimąsi ir pan. Laiku identifikavus bet koki susirūpinimą keliantį elgesį ir pranešus Atsakingam asmeniui, galima efektyviau vykdyti Priekabiavimo ir Smurto prevenciją bei laiku išspręsti jau susidariusias smurtines situacijas.
- 5.6. Psichologiniu Smurtu ir priekabiavimu nelaikoma:
 - 5.6.1. Bendruomenės narių veiklos vertinimas, kurių metu įvardijami jų atliekamo darbo privalumai ir trūkumai, išreiškiamos konstruktyvios pastabos. Vertinimą atliekantis asmuo (pvz., tiesioginis (-ė) vadovas (-ė), dėstytoja (-s) turi teisę vertinti atlikto darbo rezultatus ir teikti pastabas;
 - 5.6.2. darbdavio reiklumas darbuotojui; darbdavys gali tikrinti ar darbuotojas laikosi darbo sutartimi pavestų pareigų, reikalauti laikytis vietinių teisės aktų reikalavimų;
 - 5.6.3. tarp darbdavio ir darbuotojų arba tarp studentų (-čių) ir dėstytojų kilę nesusipratimai, diskusijos, nuomonių nesutapimai.
- 5.7. Pagrindinė psichologinio smurto darbo / studijų aplinkoje pasekmė darbuotojui (-ai) / studentui (-ei) yra patiriamas stresas, kuris yra tiesioginė asmens reakcija į nepalankią darbo / studijų aplinką, sąlygas, reikalavimus, darbo / studijų organizavimą, asmenų tarpusavio santykius.

VI. SMURTO IR PRIEKABIAVIMO DARBO APLINKOJE PREVENCIJOS ĮGYVENDINIMAS

- 6.1. Universitete vykdomi pirminiai, antriniai ir tretiniai prevenciniai veiksmai – imamasi visų būtinų priemonių Priekabiavimo ir Smurto prevencijai užtikrinti bei padėti nukentėjusiems (-ioms) Bendruomenės nariams (-ėms):
 - 6.1.1. atsižvelgiant į galimus Priekabiavimo ir Smurto pavojus, imantis jų šalinimo ir (arba) kontrolės priemonių;
 - 6.1.2. nustatant Pranešimų apie (galimai) patirtą Priekabiavimą ir Smurtą teikimo bei nagrinėjimo tvarką ir supažindinant su ja Bendruomenės narius (-es);
 - 6.1.3. organizuojant Bendruomenės nariams (-ėms) mokymus apie Priekabiavimo ir Smurto pavojus, prevencijos priemones, teises ir pareigas Priekabiavimo ir Smurto kontekste.
- 6.2. Kiekviena (-s) Universiteto Bendruomenės narys (-ė):
 - 6.2.1. yra atsakinga (-s) už indėlį užtikrinant pagarbią ir saugią darbo aplinką;
 - 6.2.2. turi siekti suprasti ir atpažinti, koks elgesys gali būti laikomas neetišku, išlaikyti atidumą ir jautrumą kito asmens atžvilgiu, gerbti kiekvieno (-s) Bendruomenės nario (-ės) privatų gyvenimą, pažiūras, įsitikinimus, fizinį ir psichinį neliečiamumą, stengtis suvokti, ar žodžiu, raštu ir (arba) fiziniu veiksniu išreikštas elgesys gali sukelti nemalonių, nepageidaujamų, orumą žeidžiančių padarinių ir (arba) sutrikdyti kito asmens būseną, sveikatą ir (arba) veiklą;
 - 6.2.3. turi analizuoti savo elgesį ir vertinti, ar elgesys atitinka šio Aprašo nuostatas ir Universiteto nustatytą tvarką.
- 6.3. **Pirminiai prevenciniai veiksmai:**
 - 6.3.1. Universitete patvirtintos Darbo tvarkos taisyklės, Etikos kodeksas, VDU Lyčių lygybės planas bei kiti vidaus dokumentai, kuriuose aiškiai apibrėžti ir įtvirtinti Universiteto Bendruomenės narių elgesio standartai, jų teisės, ir pareigos bei teisinės pasekmės kylančios dėl jų nesilaikymo;

- 6.3.2. Universitete yra sudaryta Ginčų nagrinėjimo komisija, kuri nagrinėja bendruosius Universiteto ginčus bei skundus, susijusius su mokslo ir studijų veikla, darbo santykiais, procedūriniais pažeidimais bei kitomis sritimis;
- 6.3.3. Universitete yra išrinkta Darbo taryba bei aktyviai veikia Profesinė sąjunga, kurios atstovauja Universiteto darbuotojus ir jų interesus informavimo, konsultavimo procedūrose, taip pat sprendžiant klausimus, kurie gali turėti įtakos darbuotojų socialinei, ekonominei, psichologinei ar fizinei gerovei;
- 6.3.4. Universitete įsteigta Pasitikėjimo linija (el. p. pasitikejimo.linija@vdu.lt), kur Bendruomenės nariai (-ės) gali kreiptis ir prašyti pagalbos, teikti pranešimus apie įvykius su detaliais paaiškinimais, nurodant Skundžiamąjį asmenį (-is), aprašant situaciją, aplinkybes, įvardijant galimus liudininkus, o paskirtas Atsakingas asmuo turi pagalbą suteikti arba ją organizuoti;
- 6.3.5. Universitete įsteigtos Negalios reikalų, Bendruomenės gerovės bei Lygių galimybių koordinatorių pozicijos, kurios siekia užtikrinti Universiteto Bendruomenės narių gerovę, lygias galimybes, įtrauktį, užkirsti kelią galimiems diskriminacijos, priekabiavimo, smurto ar kito pobūdžio neetiško elgesio atvejams;
- 6.3.6. Žmogiškųjų išteklių departamentas ir Studentų reikalų departamentas rūpinasi Bendruomenės narių sveikatos bei gerovės užtikrinimu; kartu su kitais universiteto padaliniais organizuoja ir vykdo Universiteto Bendruomenės nariams (-ėms) skirtas veiklas, kurios atskleidžia pasitenkinimą darbu / studijomis, galimą ar patiriamą smurtą darbo / studijų / studentų bendrabučio aplinkoje, vertina psichosocialinius rizikos veiksnius ir pan. Vadovaujantis iš įvairių šaltinių gauta informacija atlieka situacijos analizę bei teikia apibendrintas jos išvadas bei rekomendacijas Universiteto rektoriui;
- 6.3.7. nuolat vykdomas psichosocialinės darbo / studijų aplinkos gerinimas – su darbo / studijų funkcijomis susiję sprendimai grindžiami teisingumo, sąžiningumo, lygių galimybių bei pagarbos žmogui principais. Ypatingas dėmesys skiriamas Universiteto Bendruomenės narių tarpusavio santykių gerinimui, konfliktinių situacijų efektyviam sprendimui bei stresą keliančių situacijų ir psichosocialinių rizikų mažinimui;
- 6.3.8. nuolat gerinama fizinė darbo / studijų aplinka, užtikrinant, kad ji būtų saugi, patogi, tinkamai įrengta, pilnavertiškai sudarant visas būtinąsias sąlygas tinkamai atlikti darbo / studijų funkcijas.
- 6.4. Antriniai prevenciniai veiksmai:**
- 6.4.1 Universitetas siekia sudaryti geresnes sąlygas komunikacijai, informacijos sklaidai, ankstyvai ir efektyviai Priekabiavimo ir Smurto prevencijai ir intervencijai;
- 6.4.2 Atsakingas asmuo užtikrina sklandų ir nuoseklų prevencijos programų įgyvendinimą, Aprašo laikymąsi, reguliarių Bendruomenės narių informavimą apie Universitete taikomas elgesio normas ir netoleruotiną elgesį, Priekabiavimo ir Smurto prevenciją ir su tuo susijusius vidaus dokumentus, organizuoja Bendruomenės narių švietimą;
- 6.4.3 Universitetas sudaro sąlygas naujai prisijungusiems (-ioms) Bendruomenės nariams (-ėms) susipažinti su šiuo Aprašu ir kitais vidaus dokumentais, reglamentuojančiais etišką tarpusavio elgesį ir netoleruotinas elgesio Universitete formas.
- 6.5. Tretiniai prevenciniai veiksmai:**
- 6.5.1. Universitete vykdomas Priekabiavimą ir Smurtą patyrusių Universiteto Bendruomenės narių atveju skubus ir efektyvus nagrinėjimas, rekomendacijų padaliniais bei jų vadovams (-ėms) teikimas, psichologinės pagalbos užtikrinimas bei visapusiška pagalba tokio pobūdžio pagalbos suradimui (psichologų, psichiatrų, socialinių darbuotojų ar kitų asmenų ar organizacijų, teikiančių psichosocialinę pagalbą);
- 6.5.2. Universitetas vykdo Pranešimų išankstinį nagrinėjimą, kuomet Priekabiavimo ir Smurto atvejus neformalioju būdu pirmiausia nagrinėja Atsakingas asmuo kartu su Žmogiškųjų išteklių departamento vadovu (-e), įskaitant pokalbį su Nukentėjusiuoju asmeniu ir Skundžiamuoju asmeniu, (psichologinės) pagalbos organizavimą, informacijos, kontaktų ar nuorodų teikimą;
- 6.5.3. nepasiteisinus neformalioms atvejų nagrinėjimo priemonėms, numatytoms 6.5.2 punkte, Universitetas taiko drausmines priemones: įspėjimą, laikiną nušalinimą nuo darbo, Skundžiamąjo asmens darbo / studijų vietos ar pareigybų perkėlimą į kitą darbo / studijų vietą, skatinamųjų priedų,

priemokų, stipendijų mažinimą ar naikinimą, atleidimą iš darbo / pašalinimą iš studijų / studentų bendrabučio;

- 6.5.4. drausminės priemonės taikomos proporcingai nagrinėjamo atvejo sukeltoms pasekmėms, objektyviai ir nešališkai, įvertinus Nukentėjusiojo asmens, Skundžiamą asmens bei kitų Priekabiavimo ir Smurto įvykyje dalyvavusių asmenų paaiškinimus, įvykio aplinkybes, Skundžiamą asmens charakteristiką bei įprastą elgesį darbo / studijų aplinkoje;
- 6.5.5. Smurtas ar Priekabiavimas, įskaitant psichologinį smurtą ir smurtą ar priekabiavimą dėl lyties (smurtas ar priekabiavimas, nukreiptas prieš asmenį dėl jų lyties arba neproporcingai paveikiantis tam tikros lyties asmenį, įskaitant seksualinį priekabiavimą), diskriminacinio pobūdžio veiksmai ar garbės ir orumo pažeidimas kitų darbuotojų ar trečiųjų asmenų atžvilgiu darbo metu ar darbo vietoje yra draudžiami ir gali būti laikomi šiurkščiu darbo pareigų pažeidimu.

VII. PRANEŠIMŲ IŠANKSTINIS NAGRINĖJIMAS

- 7.1. Kiekviena (-s) Bendruomenės narė (-ys) turi teisę pateikti Pranešimą išankstine tvarka kreipdamasi (-s) į „Pasitikėjimo liniją“ arba tiesiogiai į vieną iš Pranešimus priimančių asmenų (savo pasirinkimu). Reikalui esant pranešimą gavęs asmuo gali konsultuotis su kitais Pranešimus priimančiais asmenimis.
- 7.2. Pranešimas išankstine tvarka gali būti pateikiamas žodžiu arba raštu.
- 7.3. Nukentėjusysis asmuo kartu su Pranešimu turi:
 - 7.3.1 pateikti įvykio ar situacijos detales paaiškinimus apie (galimai) patirto priekabiavimo ir (arba) smurto situaciją, apraiškas ir aplinkybes;
 - 7.3.2 nurodyti, kaip konkrečiai netinkamai elgėsi Skundžiamasis asmuo;
 - 7.3.3 nurodyti galimus (-as) liudininkus (-es);
 - 7.3.4 pateikti visą kitą turimą informaciją ir įrodymus (žinutes, el. laiškus, laiškus, raštelių, garso ir (arba) vaizdo įrašus, susirašinėjimą, Nukentėjusiojo asmens pildytus dienoraščius ir t.t.).
- 7.4. Universitetas įsipareigoja užtikrinti Nukentėjusiojo asmens Pranešime nurodytų aplinkybių konfidencialumą. Taip pat Universitetas įsipareigoja pasitikėti Nukentėjusiuoju asmeniu ir laiku suteikti reikalingą pagalbą, kurią gali suteikti Universitetas.
- 7.5. Pranešimą gavęs Pranešimus priimančias asmuo užtikrina operatyvų reagavimą į Pranešimą ir konsultuoja Nukentėjusįjį asmenį dėl visų įvykio ar situacijos aplinkybių, garantuodamas visišką konfidencialumą ir organizuodamas reikalingą pagalbą.
- 7.6. Pranešimą gavęs Pranešimus priimančias asmuo, priklausomai nuo įvykio ar situacijos ypatybių, *inter alia*, gali inicijuoti pokalbį su Skundžiamuoju asmeniu, imtis mediacijos, įspėti Skundžiamąjį asmenį dėl galimų pasekmių nenutraukus netinkamo elgesio, rekomenduoti Nukentėjusiam asmeniui Pranešimą perduoti nagrinėti Komisijai.
- 7.7. Jeigu Pranešimus priimančias asmuo nusprendžia Pranešimą perduoti Komisijai, Nukentėjusiam asmeniui pageidaujant Pranešimus priimančias asmuo tampa Nukentėjusio asmens atstovu pranešimo nagrinėjimo Komisijoje metu. Jeigu Pranešimus priimančias asmuo yra Komisijos narys, jo narystė Komisijoje pranešimo nagrinėjimo metu yra suspenduojama.
- 7.8. Išankstinė Pranešimo nagrinėjimo procedūra nėra privaloma, su Pranešimu į Komisiją galima kreiptis iš karto el. paštu. Tačiau rekomenduojama pirmiausiai kreiptis į „Pasitikėjimo liniją“ arba tiesiogiai į vieną iš Pranešimus priimančių asmenų (savo pasirinkimu).

VIII. PRANEŠIMŲ NAGRINĖJIMAS KOMISIJOJE

- 8.1. Priekabiavimo ir Smurto darbo / studijų aplinkoje atvejus nagrinėja bei tinkamas priemonės siūlo Komisija pagal šiame Apraše ir Komisijos nuostatuose nustatytas pranešimų nagrinėjimo procedūras.

- 8.2. Gavusi Pranešimą, Komisija per įmanomai trumpiausią laiką, bet ne vėliau kaip per 5 (penkias) darbo dienas nuo Pranešimo gavimo dienos, inicijuoja Pranešimo nagrinėjimą.
- 8.3. Pranešimų apie Smurtą ir Priekabiavimą tyrimas grindžiamas šiais pagrindiniais principais:
 - 8.3.1. **betarpiškumo** – visiems su atveju susijusiems asmenims (nukentėjusiajam, skundžiamajam, liudijančiam) sudaromos visos galimybės pateikti paaiškinimus dėl savo veiksmų;
 - 8.3.2. **operatyvumo** – pranešimai nagrinėjami per kiek įmanoma trumpiausią terminą, tačiau ne ilgiau nei per 1 (vieną) mėnesį nuo pranešimo gavimo dienos;
 - 8.3.3. **pagalbos nukentėjusiajam** – gavus pranešimą dėl priekabiavimo ir (arba) smurto, pagal galimybes sudaromos psichologiškai saugios darbo sąlygos;
 - 8.3.4. **objektyvumo ir nešališkumo** – tyrimas atliekamas objektyviai, neturint išankstinių nuostatų dėl aplinkybių vertinimo;
 - 8.3.5. **nekaltumo** – skundžiamasis laikomas nekaltu, kol bus priimtas sprendimas dėl pažeidimo ar jo netinkamo elgesio.
- 8.4. Pranešimą Komisija nagrinėja laikydamasi šių procedūrų:
 - 8.4.1. vertina pateiktus įrodymus, prireikus surenka papildomą informaciją, susijusią su Pranešimu, išsiaiškina papildomas įvykio detales ir aplinkybes, apklausia Nukentėjusįjį asmenį ir Skundžiamąjį asmenį (šalys apklausiamos atskirai) ir, prireikus, kviečia kitus asmenis, įskaitant Pranešimus priimančią asmenį, galinčius suteikti papildomos informacijos;
 - 8.4.2. surinkusi visą tyrimui aktualią informaciją Komisija organizuoja posėdį, kurio metu aptariami visi faktai bei įrodymai, priimami sprendimai dėl tinkamiausių priemonių taikymo. Tyrime dalyvaujantys asmenys privalo pasirašyti konfidencialumo ir nešališkumo pasižadėjimus;
 - 8.4.3. esant reikalui konsultuojasi ir kreipiasi pagalbos į kitus Universiteto ir (arba) kitų organizacijų specialistus, dirbančius darbuotojų apsaugos, profesinės etikos, psichologinės sveikatos, lygių galimybių ar kitose srityse, privalomai išlaikant konfidencialumą;
 - 8.4.4. atsižvelgdama į visas aplinkybes, rekomenduoja Universiteto rektoriui (-ei) ar jo (-s) įgaliotiems asmenims sudaryti galimybes Nukentėjusiajam asmeniui neatvykti į darbo/studijų vietą, kol bus tiriamas pranešimas, derina šiuos veiksmus su Universiteto Žmogiškųjų išteklių ar Studijų departamentu, esant reikalui, privalomai išlaikant konfidencialumą;
 - 8.4.5. teikia rekomendacijas Žmogiškųjų išteklių departamentui bei Studentų reikalų departamentui, kad Nukentėjusysis asmuo, pagal galimybes, būtų apsaugotas nuo priešiško elgesio ir (arba) neigiamų pasekmių, jeigu pateiks Pranešimą dėl (galimai) patirto Priekabiavimo ar Smurto arba dalyvaus bylos dėl patirto Priekabiavimo ar Smurto nagrinėjime.
 - 8.4.6. teikia kitas rekomendacijas Universiteto rektoriui (-ei) ar jo (s) įgaliotam asmeniui, atsakingam už pagalbos, prevencinių ar drausminių priemonių vykdymą, bei susijusiems departamentams dėl tolesnių veiksmų.
- 8.5. Komisijai priėmus sprendimą, kad Skundžiamasis asmuo yra atsakingas dėl Priekabiavimo ir (arba) Smurto, be jai Komisijos nuostatose suteiktų įgaliojimų, gali:
 - 8.5.1. kreiptis į teisėsaugos institucijas pranešant apie galimai padarytą nusikalstamą veiką, baudžiamąjį ir (arba) administracinį nusižengimą (pažeidimą);
 - 8.5.2. pagal galimybes, imtis veiksmų palengvinti Nukentėjusiojo asmens reintegraciją į Universitetą;
 - 8.5.3. siūlyti Nukentėjusiajam asmeniui psichologo konsultacijas;
 - 8.5.4. siūlyti mokymus Skundžiamajam asmeniui;
 - 8.5.5. esant reikalui inicijuoti, kad Universitetas, pagal galimybes, užtikrintų teisinę ir (arba) finansinę pagalbą Nukentėjusiajam asmeniui kreipiantis į teismą dėl žalos atlyginimo ir (arba) Skundžiamąjo asmens baudžiamosios atsakomybės.
- 8.6. Už melagingą pranešimą Bendruomenės narys (-ė) atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.
- 8.7. Įvertinusi nagrinėjimo metu nustatytus faktus, Komisija ir (arba) Pranešimus nagrinėjantis asmuo gali konsultuoti Nukentėjusįjį asmenį dėl tolesnių veiksmų Universiteto išorėje.

- 8.8. Pranešimus nagrinėti Komisijoje gali būti atsisakoma, jeigu:
- 8.8.1. neįmanoma pradėti tyrimo dėl duomenų trūkumo arba jeigu pranešimo tekstas neįskaitomas, o pranešėja (-s) per nustatytą terminą jų nepateikia ar nepatikslinka, arba nėra kitos galimybės patikrinti ir (arba) patikslinti pateiktus duomenis;
- 8.8.2. pranešimas tuo pačiu klausimu buvo išnagrinėtas, yra nagrinėjamas arba pagal įstatymus turi būti nagrinėjamas kitoje institucijoje.

IX. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 9.1. Šis Aprašas galioja visiems (-oms) Universiteto Bendruomenės nariams (-ėms).
- 9.2. Šis Aprašas skelbiamas viešai Universiteto internetiniame puslapyje ir intranete, yra viešai prieinamas visiems (-oms) Bendruomenės nariams (-ėms). Universitete laikomasi nuostatos, kad pasirašius darbo / studijų / apgyvendinimo bendrabutyje sutartį, visi (-os) Bendruomenės nariai (-ės) įsipareigoja vadovautis šiame Apraše nustatytais elgesio principais.
- 9.3. Šio Aprašo pažeidimas gali būti laikomas šiurkščiu pažeidimu, todėl gali būti taikoma atsakomybė, numatyta DK ar kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose bei Universiteto vidaus dokumentuose.
- 9.4. Aprašą, jo pakeitimus ir (arba) papildymus tvirtina Universiteto rektorius.
-